

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOS
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negražina.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6\$000. Pietų ir Saurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusm. 8 mir.
Lietuvoje ir kitur užsienio metams 20 milr. pusmečiui 10 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADRESAS:
Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Spalių - Outubro mėn. 1 d.

NR. 40 (508)

PO DIDŽIAUSIU PASTANGU IŠVENGTA KARO!

Apie svetimšalių legalizaciją Brazilijoj.

Visiems Brazilijoj gyvenantiems svetimšaliams didelio rūpesčio sukėlė šįmet išleistas naujas įstatymas, tvarkantis Brazilijos imigracijos ir svetimšalių reikalus. Rugsėjo mėnesį šis įstatymas buvo dar papildytas.

Įstatymas palietė virš trijų milijonų Brazilijoj gyvenančių svetimšalių, jų tarpe ir apie 35.000 lietuvių. Naujuoju įstatymu einant visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai turės registruotis ir dokumentaliai įrodyti, kad jie turi teisę Brazilijoje apsigyventi.

Paskelbus jau minėtą įstatymą daug svetimšalių sujudo tvarkyti savo dokumentus ir legalizuotis. Mat, ankščiau, kada Braziliją buvo laisvas ir nevaržomas įvažiavimas, privažiavo nemaža žmonių ir be jokių dokumentų. Tokie dažniausiai, perėjo sieną slapta, arba koku nors kitu nelegaliu būdu atsikūrė Brazilijos teritorijoje. Naujasis įstatymas sako, kad Brazilijos galės pasilikti tik tie svetimšaliai, kurių buvimas pagal įstatymą bus legalus.

Dėl legalizacijos, registracijos ir kitų reikalų daug žmonių kreipėsi į įvairias įstaigas ir pavienius asmenis. Daug žmonių įstatymo nežinančių buvo suklaidinta su vadinamomis „kadernetomis“. Daug kas iš svetimšalių tikėjosi, kad užtenka išsiimti „carteira de identidade“ (identifikacijos knygutę) ir jau viskas tvarkoje. Tik kada įstatymą pradėjo aiškinti kompetingos įstaigos spaudoje, paaiškėjo, kad įvairūs tarpininkai, „dešpašantai“ ir agentai yra daug žmonių suklaidinę, apgavę ir išnaudoję.

Paskutiniu laiku S. Paulo laikraščiuose apie svetimšalių legalizaciją ir registraciją buvo paskelbta keletas paaiškinimų. Plačiausiai apie tai spaudoje paaiškino vietos policijos svetimšalių skyriaus delegatas Dr. Assis. Tokių paaiškinimų buvo suteikta ir „Lietuviui“, kurias čia žemiau dedame.

Dr. Assis pažymėjo, kad naujai paskelbtas svetimšalių registracijos įstatymas pradės veikti nuo šių metų gruodžio 22 dienos. Taigi, tik nuo tos dienos prasidės svetimšalių registracija ir ji tęsis visus 1939 metus. Nuo gruodžio 22 dienos bus išduodamos specialės knygutės (kadernetos). Visos iki šiol policijos išduotos kygutės yra laikinos ir turi vertę tik iki gruodžio 22 dienos. Reikškim, po gruodžio 22 d. visi svetim-

šaliai turės išsiimti naujas specialės knygutes.

Tačiau pirma registracijos kiekvienas svetimšalis turi legalizuotis. Tai yra, turi turėti visus dokumentus, kurie duoda teisę legaliai gyventi Brazilijoje. Legaliais skaitosi visi svetimšaliai, kurie atvyko į Braziliją prieš 1926 metus. Tokie skaitosi legaliais, jei jie neturėtų užsienio paso ir jokio kito dokumento. Jų legalizacijai reikalinga įrodyti, kad jie į Braziliją atvyko prieš 1926 metus. Visi svetimšaliai, atvykę po 1926 metų turi turėti užsienio pasus su Brazilijos vizomis.

Nelegaliai Brazilijoj gyvenančiais skaitomi a/ turistai, kuriems pasibaigė terminas ir kurie toliau liko gyventi Brazilijos teritorijoje, b/ žemdirbiai, kurie į Braziliją atvyko dirbti žemės ūkyje, bet dabar pakeitė savo profesiją neapsibaigus nurodytam terminui, apsigyveno miestuose ir dirba pramonėje; c/ kontraktuoti technikai, kurie į Braziliją atvyko dirbti įvairiose srityse ir kuriems jau užsibaigė duotas jų darbui terminas d/ visi svetimšaliai, kurie į Braziliją atvyko ne įstatymais nurodyta tvarka, be reikalingų dokumentų, slapta perėję sieną ar išlipę uostuose; f/ visi tie, kurie į Braziliją atvyko remiantis netikrais dokumentais, buvo sukviesti netikrais kvietimais, įvažiavo kaip netikri kapitalistai ar kitokiu kuriuo nors būdu apėję imigracijos įstatymus.

Visi nelegaliai Brazilijoj gyvenantieji svetimšaliai iki šių metų lapkričio 30 dienos turi paduoti prašymus į Rio de Janeiro, komisijai, vadinamai „Comissão de Permanencia dos Estrangeiros“, pridėdant visus turimus dokumentus, nurodant kokiu būdu ir kada įvažiavo Brazilijon. Tik gavę iš minėtos komisijos leidimą galės pasilikti Brazilijoje ir užsiregistruoti, išsiimant identifikacijos knygutes (carteira de identidade).

Visi svetimšaliai, kurie skaitosi nelegaliais, privalo pasiskubinti legalizuotis, paduodant prašymus aukščiau nurodytai komisijai. Legalizuotis ir vėliau užsiregistruoti privalo visi Brazilijoj gyvenantieji svetimšaliai, tiek vyrai, tiek moterys nuo 18 iki 60 metų amžiaus.

S. Paulo mieste veikianti „Delegacia de Fiscalização, de Entrada, Permanencia e Saída dos Estrangeiros“, ant rua Rio Branco ir Timbrasy kampo (šis aukštas) teikia visiems suinteresuotiems informacijas.

MIUNCHENO KONFERENCIJA IŠGELBĖJO EUROPA NUO PRAŽUTINGOS KATASTROFOS.

Viso pasaulio spauda rašo, kad jei dabar būtų Europoje kilęs karas, jis būtų daug žiauresnis, baisesnis ir pražūtingesnis, negu buvo didysis karas. Todėl Hitleris nors ir grumojosi Čekoslovakijai, tačiau karo bijojo. Dar daugiau karo bijojo Prancūzija ir Anglija. Ir todėl, rugsėjo 29 dieną į Miuncheną suvažiavę keturių didžiųjų valstybių premjerai nusprendė patenkinti vokiečių reikalavimus ir dalį Čekoslovakijos teritorijos atiduoti Vokietijai. Europos taikai Čekoslovakija buvo priversta padaryti per daug brangią auką. Čekoslovakijos vy-

riausybės galva gen. Syrovky, matydams, kad viena Čekoslovakija negalės atsilaikyti prieš vokiečius, nutarė priimti anglų-prancūzų planą ir dalį Čekoslovakijos teritorijos atiduoti.

Tokiu būdu, šiuo kartu karo išvengti pavyko, tačiau nedaug kas tiki, kad Europoje taika galės ilgai išilaikyti. Nors Hitleris pažymėjo, kad šis jo teritorijinis reikalavimas yra paskutinis, tačiau sunku jo žodžiais tikėti. Kas žino, ar po kiek laiko vėl neiškils naujų Hitlerio reikalavimų, kurie vėl jaudins visą Europą.

Popiežius nori persikelti į Prancūziją(?)

Spaudoje vis daugiau randame žinių apie nesusipratimus tarp Vatikano ir Italijos. Šiuo metu rimčiausia nesusipratimo priežastis — vadinamasis rasizmas, kuris Italijoje visu griežtumu pradėtas taikyti žydams. Popiežius nukreiptą prieš žydus judėjimą neseniai pasmerkė, bet fašistai į tai neatsižvelgė ir vis tiek paskelbė prieš žydiškus dekretus.

Tiesa, vėliau laikraščiuose buvo pasirodžiusi žinia, kad tarp

fašistų partijos ir kataliku akcijų vadų įvykęs susitarimas, bet dabar pranešama daug sensacin gesnių žinių. Būtent, prancūzų spaudos žiniomis, popiežius Pijus XI esą noris išvažiuoti iš Italijos ir apsigyventi Prancūzijoje.

Gal ši žinia greičiausiai nėra tikra, bet visa eilė faktų rodo, kad tarp Vatikano ir Italijos bręsta ginčas, kurio išsprendimas galys būti labai sensacingas.

Kas abejoja dėl savo legalizavimo ar nelegalizavimo, visuomet gali į ten kreiptis su turimais dokumentais, kur gaus visas reikalingas informacijas.

Kadangi dabar išduodamos identifikacijos knygutės turi vertę tik iki gruodžio 22 d., tai jas gali išsiimti tik tas, kam būtinai tokia knygutė reikalinga. Kam nėra būtino reikalo ir kas į Braziliją yra įvažiavęs legaliai, tam visai nereikalinga skubintis su dokumentų tvarkymu, nes visų svetimšalių registracija bus pradėta tik pabaigoje gruodžio ir bus tęsiama per išstius 1939 metus.

Iš to, kas aukščiau pasakyta, su savo dokumentų sutvarkymu ir padėties legalizavimu turi skubiai rūpintis tie, kurie gyvena Brazilijos teritorijoje nelegaliai.

Prieš kiek laiko „Šviesa“ buvo įdėjusi žinią apie Lietuvos kunigo Kivilio mirtį. Pasirodo, kad ši žinia neteisinga. Mums teko patirti kad kunigas Kivi-

Anglija negalinti kariauti vien tik tam, kad apginti Čekoslovakiją.

Anglijos premjeras Čemberlenas parlamente pasakė, kad Anglija negalinti stoti į karą vien tik dėl Čekoslovakijos. „Jei būsimė priversti kariauti, tai kariausime dėl svarbesnių motyvų“ — pažymėjo premjeras.

Kaikurie laikraščiai sako, kad Čemberleno „svarbesnieji motyvai“ yra ne kas kitas, kaip tiks las sunaikinti vokiečių galybę, kuri grąšina ne vien Čekoslovakijai, bet ir pačiai Anglijai. Anglija negalinti leisti Vokietijai užimti svarbesnę poziciją pa šaulinėje politikoje, negu kad pati Anglija turi.

Visas pasaulis susidomėjęs Miuncheno konferencija.

Hitlerio pakviesti į Miuncheną suvažiavo Anglijos, Prancūzijos ir Italijos premjerai aptarti Europos politinę padėtį ir išspręsti sudėtą klausimą. Viso pasaulio akys atkreiptos į rugsėjo 29 d. prasidėjusią Čemberleno, Hitlerio, Daladier ir Musolinio konferenciją. Miuncheno konferencija turės išspręsti, ar bus Europoje karas, ar ne.

SKAITYK IR PLATINK
«LIETUVI»

Ruzvelto pastangos.

Amerikos Jungtinės Valstybės ilgą laiką visai nesikišo į paskutinius įvykius Europoje ir laikėsi griežto neutralumo, tačiau kada Hitleris pradėjo atvirai grąsinti ginklu Čekoslovakijai, ir Amerika susirūpino. Paskutinėmis dienomis pradėjo veikti prezidentas Ruzveltas. Jis jau kelis kartus įspėjo Hitlerį, Musolinį ir kitus Europos didžiųjų valstybių vy-

rus, ragindamas ieškoti taikių kelių išsprendimui Čekoslovakijos—Vokietijos konfliktą dėl su detų krašto.

Kaikurie politikai daro išvadą, kad jei nebus išvengta karo į tą karą bus įvelta ir Amerika kuri, kaip ir didžiojo karo metu, stos anglų ir prancūzų pusėje.

Visos Europos valstybės ruošiasi karui.

Europoje padėtis taip pablogėjo, kad mažai kas tiki, jog bus išvengta karo. Ne tik tos valstybės, kurios tikisi, jog neišvengiamai turės įsivelti į karą, smarkiai ruošiasi karui ir mobilizuoja kariuomenę, bet dalinę mobilizaciją paskelbė net tokios valstybės, kaip Belgija, Olandija, Rumunija ir kitos.

Visi spėja, kad šis karas bus pats didžiausias ir baisiausias. Visos valstybės karo nenori ir jo bijosi, tačiau politinė padėtis taip susikomplicavo, kad šiuo metu karo išvengti jau labai sunku. Kaikurie laikraščiai tvirtina, kad tik stebuklas dabar galys išgelbėti Europą nuo baisaus karo gaisro.

Kaip gyvena Prancūzijoje A. Voldemaras.

Išėjęs iš kalėjimo, kuriame praleido apie tris su puse metų prof. Voldemaras trumpai paviešėjęs pas gimines provincijas, išvyko iš Lietuvos. Voldemaras gyvena nedideliame prancūzų pajūrio kurorte Coirssellef, Normandijoje. Čia gyvena daugumoje nemėgstanti triukšmo bei pasilinksminimų publika. Kartu su prof. Voldemaru čia gyvenanti ir jo žmona.

Pats prof. Voldemaras Coirssellefe yra visiškai atsidavęs poilsiui. Jis visai liovėsi skaitęs Lietuvos spaudą. Tačiau ir pasauline politika prof. Voldemaras mažai tesidomi. Daugiausia laiko skiria ilgiems pasivaikščiėjimams ir ramiam poilsiui ties jūros krantais.

Laikas nuo laiko prof. A. Voldemaras parašo keliems Kauno profesoriams, su kuriais visada palaikęs draugiškus santykius.

Šiaip prof. A. Voldemaras niekam nerašo. Net jo buvę vienminčiai negauna iš jo laišku ir jie jam nerašo.

Rugsėjo mėn. antrojo pusėje prof. A. Voldemaras žada išvykti iš Coirssellef ir apsigyventi Caen mieste. Tai yra nedidelis universiteto miestas Normandijoje. Caen universitetas turi gerą knygyną, kuriuo prof. A. Voldemaras nori pasinaudoti savo moksliniams darbams.

Prof. A. Voldemaras turįs paruošęs kelių religinių, istorinių ir filosofijos veikalų projektus. Jis yra pasirūpęs per žiemą parašyti vieną didesnį veikalą.

Žurnalistų prof. A. Voldemaras nė iš tolo neprisileidžia. Pa galiau Prancūzijoje jį dabar ne daug ir domisi, nes jis gyvena ramiai, nuošaliai nuo kasdieninio triukšmo.

„L.“

Kaip atrodo dabar Madridas

Neseniai „Pravda“ įdėjo savo Madrido bendradarbio, žinomo rusų laikraštininko Kolcovo plačią raštą apie Madridą. Madridas, rašo Kolcovas, yra visai barbarizuotas. Visas turtas yra paslėptas pažemiuose. Įėjimai į požemius nurodyti atskirais kvadratiniais ženklais. Taip pat ir kareivinių būstinės yra požemiuose. Ten pat vyksta ir kareivių mokymas. Tačiau tai ne reiškia, kad Madridas neturėtų ir savo gyvenimo. Kavinėse netrūksta lankytojų. Madridiečiai ten geria kavą ir valgo saldu mynus. Galima pamanyti, kad viršum galvų niekada nesikraido priešo lėktuvai, o tik tai paukščiai, Madrido bombardavimai yra visai paprastas dalykas. Taip pat paprastas yra ir atsi-

saudymas į priešų lėktuvus. Per du metus į Madridą buvo iššautas 40.000 sviedinių. Madride čiams šaudymo atžvilgiu yra tam tikros dienos. Kai ant Madrido kranta daugiau, kaip 100 sviedinių, tai yra juoda diena, bet kai mažiau 100 sviedinių, tai šviesi. Pereičiais metais Madridui kiekvieną dieną tekdavė 73 sviediniai, bet šiais metais tik tai 32. Juodžiausia diena šiais metais buvo birželio 20, kai Madrido gatvėse ir skersgatviuose sprogo 426 priešų sviediniai. Madridas yra šaudomas sistema tingo diena ir naktį su tokiu apskaičiavimu, kad vyriausybininkai neturėtų poilsio. Sugriautų namų skaičius Madride yra gana didelis. Iš viso sugriautų namų yra apie 5.000.

Stud. Feliksas Stungevičius.

KONSTRUKTYVUS DARBAS.

(Laiškas iš Urugvajaus).

Be politinių skirtumų, be napykantos ir asmeniškių trukdymų, yra kiekvieno lietuvio, ypač gyvenančio išeivijoje, pareiga siekti kilnios ir geros ateities savo tautai, savo tėvų ir senelių žemei, kuri pirmoji suteikė kilnią paramą pirmiesiems mūsų žingsniams gyvenime.

Lietuviai išeiviai, niekad nepamirškime, kad anksčiau mūsų politinių įsitikinimų, aukščiau mūsų ambicijų ir reikalų iškyta mūsų tautos ir toli paliktos tėvynės laimė. Ir su Lietuvos laime atėina laimė mūsų brolių, mūsų giminių ir draugų, todėl trokšdami laimės savo tautai, savo tėvynei turime parodyti tėvynės meilę, kuri kris talizuoja įvairius nuomones, įsitikinimus vieningam siekimui kasdieninio dvasinio ir medžiaginio gerbūvio.

Nežiūrėkime jokių skirtumų. Būdami lietuviais kopkime į

viršų pastovesniu kilnesniu ir rimtesniu keliu. Pasiryžkime kiekvienas pašvęsti savo jėgas konstruktyviam darbui. Siekime bendrų tikslų. Atminkime, kad bendrai dirbdami bendrą ir visiems naudingą darbą, kovodami už mūsų tautiečių interesus, sulauksime visuomeniškos ir asmeniškos naudos. Taip, sakysime, nelemto spektaklio, kurį vaidina moderniškas pasaulis. Kultūrininku yra stoka gero su gyvenimo ir rimtumo. Bet jei visa tai yra aišku, tai kas vyksta tarpe įkaringsai nusiteikusių tautų, niekad negali prigyti lietuvių, ypač išeivių tarpe.

Čia, kur didžiama iš mūsų atvyko ieškodami naujų dirvų savo veiklai, su taise uskinti savo paties ir savo vaikų ateities žiedus, negali priimti to, kas trukdo susikalbėjimui, organizuotumui; kas mus krikdo ir desorientuoja.

K. Č. Lietuvis. GAILA..

Gaila beržo svyraklijo
Ką tėvynėj liko
Besvyruodamas prie kelio
Viens ant lauko pliko.

Ir eglutės ilgakasės
Ošiant gale kaimo,
Kur linksmi dainavo sesės
Paskutinę dainą.

Gaila pievų, gaila lauko
Ir trobos gimtinės,
Ašaros per skruostus plaukia
Viską atsiminus...

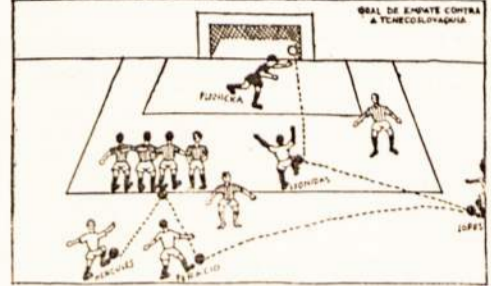
Vai, kad būčiau sakalėlis —
Skrisčiau į tėvynę,
Numaldyčiau merguželę
Ką taip nusiminus...

Oškit, oškit, eglės žalios —
Apie jus dainuosiu,
Nors atsikyrė gilios marios, —
Jus matau sapnuose.

Išvykau aš laimės ieškot
Į toliausią šalį,
Nepasakėt man, eglutės,
Kad rasiu vargelį.

São Paulo.

Kaip buvo imūsti Brazilijos futbolistų „golai“ Europoje.

Aukščiau dedamus braižinius tiksliai paaiškina naujausi paveikslukai «figurinhos», dedami naujos laidos cigarečių pokeliuose —

„LEONIDAS“

cigaretės pagamintos iš geriausios rūšies tabako mišinio.
Pokelis 500 reisu „Sudan“ gamyba.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)
Telf. 4-0316

Vidutinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika
Visiškas genorejos išgydymas per 10–15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

juje, tiek kitose Pietų Amerikos valstybėse visiems darbo ieškantiems neužtenka. O dirbant tik 2–3 dienas (kai kada ir vieną) savaitėje, arba esant bedarbių, palūžta sveikata dėl ekonominių nedateklų ir skurdo, ir taip žūsta žmogus ir visą jo ateitis. Ne vienas pagyvenęs tokiose sąlygose pateko beviltingai, džiovininko „lova“, ne vienas sukniumba po mašinų ratais, ne vienas palaužta sveikata sugrįžta į Lietuvą su lazda gyventi, kas jam pačiam graudinga ir Lietuvai nesmagu.

REIKALINGA IŠMOKTI VIETINĖS KALBOS.

Jei jau kurie pamėgę pramonės darbininko gyvenimą, tai tokiems būtinai reikalinga mokėti gerai vietinę kalbą.

Yra žinoma, kad daugelis Pietų Amerikos lietuvių, išgyvenę čia net 8–10 metų, visai silpnai moka vietinę kalbą. Taip yra todėl, kad gyvendami savo bendruomenėj vartoja tik savo gimtą kalbą. Nėra reikalo svetimai kalba kalbėti savo tautos žmonių tarpe. Tos šalies kurioje gyvena, kalbą vartoja tik darbo metu arba patekę į vietinių kompaniją. Tokiu būdu vietinės kalbos mokymuisi teltelieka mažai laiko, nes kur kas ilgesnis laikas praleidžiamas savųjų tarpe, gi nemokant vietinės kalbos kaip reikiant, netenkama vienos svarbios privilegijos geresnio darbo susiradimui ir geresnių pažinčių sudarymui. Šią kliūtį pašalinti galima steigiant vietinės kalbos kursus tiems tautiečiams, kurie ne moka, arba silpnai kalba vietinė kalba. Dėl šito tautinėms aspiracijoms nebus pakenkta. Tokie kursai išeivijoje turėtų būti steigiami prie esančių ir būsiančių lietuviškų mokyklų. Iki šiol tokių kursų Urugvajaus lietuvių mokykla neturėjo ir varė ar kas tuo svarbiu reikalu ner spaudą kalbėjo. Tai yra didelis trūkumas, kuris nemažai

trūkdė ir trukdo ekonominiams mūsų tautiečių progresui, nes kalbos nemokantis ateivis visuomet greičiau patenka į prastę ir sunkesnę darbą, jei neskaityti dar ir to, kad ilgas vietinės kalbos nemokėjimas neleidžia jam pačiam plačiau pažinti tos šalies kultūrą.

URUGVAJUS REIKALINGAS PRAKTIŠKŲ ŽEMDIRBIŲ.

Tuo pačiu laiku tie lietuviai, kurie griebsi žemdirbystės, dėl daugumos progresuoja. Jų pasisekimas, suprantama, priklauso nuo pasirinkimų geros žemės ir kitų tam darbui sąlygų. Todėl reikalinga išstudijuoti visas galimybes prieš pradėjiant žemdirbiauti, aplankant visus bankus ir kitas oficialias įstaigas, kurios rišasi su žemės ūkio interesais.

(B. d.)

Dr. M. Barmak

«Santa Casa» ligoninės Chirurgijos Doktoras.
Bendra klinika ir chirurgija
Vias urinaras.

Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.

KONSULTORIJA:

Rua Tres Fios, 351 nuo 4 iki 6.30 val. vak. Gyvenamoji vieta: rua da Graça, 193.
Tel. 5-5843.

VISI SKAITO TIK SENIAUSIĄ
IR DIDŽIAUSIĄ PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

Lietuvos savanoriai 1919 metais puola bolševikus durtuvais.

Lietuvos kareiviai manevruose: lauko telefono stotis.

Lietuvos raitininkas šoka per kliūtis.

Iškilmės Vytauto Didžiojo Universitete.

Pulgis Andriušis.

Sakiau nesugrišiu savo kraštelin...

(Pabaiga)

Nenuostabu, tad, jog naujokai prieš važiuodami į Rusijos gilumą taip triukšmingai leisdavo laiką. Juk nežinia, koks rytojus jų laukia! Gal kur tyrlaukiuose vėjas išbarstys jų kaulus, močiutės ir tėvelio neapraudotus, mergelės-letijėles neapverktus, gėlėmis neapsodintus? Gal kažinkoks ten caras juos pasiųs skersti kažinkokių priešų, kurie mums visai ne priešai?

Daug rudenį praslinko, daug Nemunas savo krantais nunešė į jūras, daug kas pasikeitė.

Ir Lietuvoje vėl ruduo. Jau nuo laukų nuėjo visos gėrybės į klojimus, į svirus. Ten, kur netaip dar seniai bangavo rugių jūros, dabar kėpso lietaus išmirkytos ražienos ir vorai mezga savo tinklus. Greit jau jaunimas užtrauks liūdną dainelę: žalia žolėlė jau nežaliuoja, mano

širdelė nerimastauja... Dangaus skliautais jau plaukia vis pilkesni debesys, žadėdami lietų. Anksčiau rytmečiais saulė teka šaltoje, tvaskančioje rasoje, kuri netrukus pavirs visa naikinančia šalna. Lapuose atsiras geltonos, raudonos dėmės. Tarška kluonuose kuliamos mašinos, visi rengiasi artėjančiai žiemai. Pro ramiųjų sodybų kaminus rūksta melsvi dūmai, kvepia naujai paskersta mėsa. Kokie laimingi, turtingi Lietuvos rudenys!

Miesteliuose, kaimuose ant lentų prikalti popieriai, kuriuose saukiami visi Lietuvos vyrai, su laukę dvidešimt vienerių metų atlikti karinę prievolę. Juokaudami, rūkydami jaunimo būreliai stoviniuoja prie tų lentų. Antradienį tėvui reikės kinkyti juodbėrį ir vežti savo sūnų į naujokų komisiją.

Miestelio puodžiai, riestainių

pardavėjai, smuklininkai jau pamiršo praeitį ir ramiai siūlo artojams savo prekes. Laisvosios Lietuvos jaunimas nebesupranta savo tėvų. Juk jie nekantariai laukia tos dienos, kuomet jis apsilvils kareivio drabužius Kaune arba Ukmergėje. Savo akimis mačiau vieną ūkininkaitį, kaip jis nusiminė, kai gydytojas pasakė, kad netinkas į kareivius. Jis dar mėgino prašyti pirmi ninką, bet matydamas, kad nieko neišeis, greitai pagriebė drabužius ir išsinešdino, draugų šypsenos lydimas. Juk dabar visas apylinkės jaunimas ims jį badyti pirštais: išbrokytas! O ypač neduos ramybės mergaitės, kurių akyse jis jau yra žuvęs. Geriau jau kraustyti į kitą apskritį!

Kokia būtų dabar gėda, jeigu į kariuomenę vežamas lietuvių kas imtų žliumbti! Priešingai, atsisveikindamas su draugais, jis aukštai užriečia nosį. Jis nuvažiuos į kareivines, ten ne tik išmoks apsieiti su ginklu, bet ir su knyga. Lietuvos kariuomenė jau nuo pat pirmųjų dienų nusprendė, kad nė vienas kareivis

neturi namo grįžti neišmokslintas, neįpratintas prie knygos ir laikraščio.

Štai vasara. Kaimo vakarėlis Linksta grindys nuo muzikos ir šokių, įeina į pirklių atostogų parvažiuojęs kareivis. Nors ir kaimynas, senas draugas, bet jis jau kitaip elgiasi. Kitaip už pusiaujo griebia merginą, kitaip lanksto kojas. Muzikantą vis prašo pagroti tango, fokstrota lyg jau jo nebepatenkintų polkų tē-pasiūtėlė, valsukas. Sėdėdamas jaunimo tarpe veda visai naujas dainas, atneštas iš kareivinių, iš miesto. Jo kalboje jau maišosi žodžiai iš knygų, iš vadų girdėti, kaime dar nevissai įsigyvenę. Pamėgink jį pa juokti, o jis tau paleis tokių suktų žodžių audrą, kad turėsi nesėdintis iš vakarėlio! Jis vis kalba apie miesto prašmatnybes apie parodas, apie manevrus, apie paneles, studentes. O va karėlyje kareiviui visuomet skiriama šauniausia mergina. Toks kareivis, grįžęs į kaimą atostogų.

Baigia jis pusantų metų tar nybę, vėl apsišveikštojo drabu

žius ir sako: dabar turiu teisę pasirinkti ir merginą! Nes už jo tekės kiekviena. Išsirašo laikraštį ir dar daug metų pasakoja savo kaimynams, ką jis matė Klaipėdoje, kaip plaukiojo jūroje, kaip buvo linksma gyventi Kaune, kaip prakaitavo ir pasižymėjo jo manevruose, kaip už sumanumą pagyrė kuopos vadas, kaip už apsilėidimą stovėjo valandą su šautuvu.

Ir vėl Lietuvoje ruduo, šiltas, saulėtas, kartkartėmis žemę rūpintojėlę pašlaksto lietutis, artėjai atsikvėpia po sunkiųjų vasaros darbų. O tūkstančiai jaunųjų liūvažiuoja į kareivines dainuodami: „Mes Lietuvos kariuomenė, dra-ta-ta...“. Linksmai dainuodami dainas apie tėvų gynimą nuo priešų. Kad laimingai žydėtų tėviškės laukai, kad rudenį būtų pilni svirnai, kad mokyklose ramiai galėtų šviestis jų jau nesnieji broliukai.

Argi dabar galima dainuoti liūdnai: „Sakiau nesugrišiu savo kraštelin...“?

* * *

PRISIEKUSIS VERTĖJAS. MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-
n visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-
madoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADERIA PORTO GERALD 12 sobr. (kampus Boa Vista ir 25 de
Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

„Kadernetos“ (Carteira de identidade)

tik 80\$000. Einant įstatymu Nr. 406 privaloma kiekvie-
nam svetimtaučiu. Išsiimkite „kadernetą“ negaišdami laiko

Dr. De Thimé rua Direita, 36 1^a andar, sala 10.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

ŠKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gy-
dymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro-
cesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Ben-
dras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško sil-
pnumo ir t. t. Bendra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos
vakaro. Tel. 5-4175. KVIECIAMAS VYKSTAI NAMUS BET
KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės
pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai
ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.

KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punctualiai ir
pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-
lius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pa-
sirikimas.
SIUVAME IR ISSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
LYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São
Pauly, su daugelio metų prakti-
kos. — Blombuoja dantis už
10\$000 su parselana, arba sidab-
ru. — Darbas garantuotas. Trau-
kia dantis be skausmo už 5\$000
Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srityje. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su da-
žais.

Darbas greitas, sąžiningas
ir pigus. Vyksta į namus fo-
tografijų reikalais. Daro iš
fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen.

nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena

Kiekvienam įsidėmėtina!

„Lietuvio“ Administracijoje

galima gauti įvai-
riausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR
LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinki-
mas didžiausias ir kainos labai
prieinamos. Užeikite įsitikinti.
Atskirai skelbsime knygų ir plo-
kštelių katalogą su kainomis.
Taip pat galima gauti Lietuvos
Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų
bei Lietuvos vaizdų atvirukų.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir
atvirukai užsakant siunčiami ir
į provinciją registruotu siunti-
niu. Už kiekvienos knygos ir
paveikslu persiuntimą imama 800
reisu. Siunčiant didesni kiekį
persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus, siųsti šiuo
 adresu:

„LIETUVIS“ CAIXA POSTAL
1767 SÃO PAULO. Asmeniškai
kreiptis: Rua Bandeirantes, 474
S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus rei-
kia pažymėti laiške kokiam rei-
kalui jie siunčiami ir nurodyti
AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRE-
SA. Plokštelių į provinciją ne-
siunčiamos.

Pasinaudokite proga šiandien
pat!

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai
atlieka visus spaustu-
vės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194

TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelių
(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIE-
NOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠ STY-
GŲ ORKESTRAS (TRIO)
Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435
S. Paulo.

Sklypai Villa Lucia

Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera
padėtis — didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.

Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąly-
gomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu
našu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai sta-
tybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė Vietoje.

„Lietuvis“ ir lietuviški laikraščiai pardavinėjami:

SÃO PAULO MIESTE:

1. Ant Largo da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galeri-
jos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bon Retiro ra-
jone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Pua J. Paulino
laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičaus
krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokos rajo
ne: 1. Rua da Mooca ir av. Paes de Barros kampo laikraščių
kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELI-
NOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk-
loje. V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilaus-
ko krautuvėje ir pas Skadą. NORTE IR BRAZ stoties kiosku-
se, SÃO CAETANO stoties kioske, PARQUE DAS NAÇÕES
Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties
kioske, RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus,
rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mém de Sa 110

PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikra-
ščius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose
lietuviškos apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoje

„KAUNAS“

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir modernių medžiagų pasirinkimas.
Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kos-
tiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.
Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžia-
gos siūtų mūsų siūvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 3\$8000.
Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, ne-
gu kur kitur kainomis. Duodame patari-
mų visais išsėvybės klausimais. Negalin-
tiems atvykti į São Paulo į užklausimus
atsakome raštu. Raštų galima lietuviškai
arba kuria nors kita kalba.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Įkurta 1900 m.

Rua Maua 207 kampus rua Conceição prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą
litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir
kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis.
Patarnavimas greitas ir sąži-
ningas.

